

«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки»
«Agri-food market development under economy globalization conditions»

Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної
державної адміністрації

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут свинарства і агропромислового виробництва

Національної академії аграрних наук України
Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області

Полтавська державна аграрна академія

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

МАТЕРІАЛИ П ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах
глобалізації економіки»

«Agri-food market development under economy globalization
conditions»

31 березня 2020 р.

м. Полтава, ПДАА

Міністерство освіти і науки України
Департамент агропромислового розвитку Полтавської обласної державної
адміністрації
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут свинарства і агропромислового виробництва Національної академії
аграрних наук України
Регіональний фонд підтримки підприємництва
по Полтавській області
Полтавська державна аграрна академія
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних
технологій
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації
економіки»**

**«Agri-food market development under economy globalization
conditions»**

31 березня 2020 р.

м. Полтава, ПДАА

УДК 338.439.5: 339.9 : 005.44

ББК 65.9 (4УКР) 42

Редакційна колегія:

Макаренко П.М. – завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор, член.-кор. НААНУ.

Березіна Л.М. – заступник завідувача кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., професор.

Самойлик Ю.В. – професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавської державної аграрної академії, д.е.н., доцент.

Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 31 березня 2020 р.). Полтава : кафедра економіки та міжнародних економічних відносин ПДАА, 2020. 204 с.

У збірнику надруковані матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток агропродовольчого ринку в умовах глобалізації економіки». Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть їх автори. Матеріали можуть бути корисні для здобувачів вищої освіти, науковців, викладачів вищих навчальних закладів освіти, практиків.

УДК 338.439.5: 339.9 : 005.44

ББК 65.9 (4УКР) 42

Секція № 1

Глобалізація та глокалізація: виклики для національної економіки та агропродовольчого ринку

РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

*Помаз Ю. В., к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародних економічних відносин,
Помаз О. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
Полтавська державна аграрна академія*

В умовах сучасної світової системи магістральним чинником розвитку суспільства є глобалізація, що охоплює всі галузі суспільного життя. Глобалізаційно-інтеграційні процеси виступають основними детермінантами розвитку світової економіки XXI століття. Глобалізація означає перехід системи національного господарства в інтегроване світове господарство й призводить не просто до встановлення і розвитку відносин між економічними, соціальними та іншими суб'єктами різних країн, а й до різкого зростання їх значимості [4, с. 6].

Одним із найбільш важливих напрямів світової економіки є сільське господарство, оскільки є базисом формування системи світової продовольчої безпеки. Виходячи з цього, основним завданням урядів усіх країн в умовах глобалізації є вирішення проблеми даної безпеки на світовому рівні [5, с. 6].

Аграрний сектор України є системоутворюючим в національній економіці, формує продовольчу та, значною мірою, економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки, створює соціально-економічні основи розвитку сільських територій [5, с. 5].

В умовах глобалізації стратегія розвитку агропромислового комплексу повинна враховувати регіональні особливості України. Недосконалість існуючої регіональної аграрної спеціалізації України актуалізує потребу вдосконалення розміщення аграрного виробництва з урахуванням кон'юнктури внутрішнього і світового аграрного ринку. Зменшенню регіональної нерівності розвитку аграрного сектора України й подальшому

розвитку сільських територій сприятиме оптимальне сполучення інструментів регіональної політики держави [2].

Реалізація стратегії розвитку аграрної сфери потребує дотримання низки умов, зокрема, детального аналізу системи зв'язків виробництва і реалізації продукції, формування системи менеджменту, нормативного та інформаційного забезпечення [3, с. 4 – 5].

Процес глобалізації за своєю сутністю і умовами дії є надзвичайно багатогранним та внутрішньо суперечливим, що створює певні проблеми для наближення, проникнення і просування агропродовольчої продукції на світовий ринок [1, с. 151]. Сучасний стан вітчизняної аграрної сфери свідчить про те, що глобалізаційні процеси несуть із собою серйозні загрози та ризики, що виникають як під дією внутрішніх факторів, так і можуть бути зумовлені зовнішніми чинниками. Внутрішні фактори визначаються умовами господарювання на території країни, станом розвитку аграрної сфери, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, політикою уряду щодо управління сільськогосподарськими процесами. Зовнішні чинники пов'язані із поглибленням міжнародної інтеграції, зростанням транскордонних торговельних потоків, потоків капіталу й робочої сили [5, с. 7].

Адаптація до нових світових умов господарювання передбачає успішне протистояння вказаним ризикам та загрозам й неможлива без проведення ефективної державної політики. До пріоритетних завдань національного економічного розвитку в умовах посилення глобалізації світових господарських зв'язків належить питання забезпечення конкурентоспроможності продукції АПК у сфері зовнішньої торгівлі. Сприятливі природно-кліматичні умови, наявний економічний і агропромисловий потенціал України забезпечують насичення внутрішнього ринку вітчизняною продукцією, сприяють успішному проникненню на зовнішні ринки [5, с. 5].

Глобальні виклики та динамічний розвиток ринкової економіки ХХІ ст. призвели до посилення конкуренції між суб'єктами господарювання на

світовому агропродовольчому ринку та актуалізували проблему створення й підтримання стійких позицій товаровиробників на національних і міжнародних ринках. Сталість розвитку, економічна результативність та адаптованість до умов сучасного світового господарства суб'єктів економічних відносин зумовлюються наявністю вироблених у країні глобальних продуктів, їх конкурентоспроможністю й вдалою маркетинговою стратегією просування. В умовах транснаціоналізації світової економіки вкрай важливо зберегти національне матеріальне виробництво й посилювати історично сформовані, традиційні для національних економік стратегічні галузі, зміцнювати їх експортоорієнтований вектор розвитку [6, с. 171].

В умовах глобалізації всі сектори національних економік стають взаємозалежними і взаємозумовлюючими. Місце і роль держави у світовій економіці визначаються кількістю експортоспроможних галузей, обсягом і вартістю екологічнобезпечної стандартизованої продукції, а пріоритетним завданням держави стає формування і підтримка стратегічних експортоутворюючих галузей, здатних створювати глобальні продукти [6, с. 177].

В умовах глобалізаційних викликів головними напрямками формування експортного потенціалу аграрного сектору є розвиток експортоорієнтованих галузей сільського господарства, орієнтація векторів експорту на європейський, азійський та африканський напрями, удосконалення державної політики щодо підтримки сільськогосподарського товаровиробника. Із метою інтенсифікації та стимулювання розвитку і реалізації експортного потенціалу аграрної сфери національної економіки доцільною є реалізація наступних заходів: розробка та реалізація програм регіонального розвитку аграрних підприємств з метою виходу їх на зовнішні ринки; залучення іноземних інвестицій у розвиток і розширення виробничої інфраструктури; проведення протекціоністської політики щодо усіх суб'єктів господарювання в аграрній сфері, продукція яких експортується на світові ринки; запровадження системи сертифікації продовольчих товарів і сільськогосподарської продукції для підвищення їх

конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародних ринках; створення умов для модернізації аграрної сфери; розвиток міжрегіональної кооперації та міжнародних зв'язків із метою розширення ринків збуту продукції; формування регіональних агропродовольчих кластерів; застосування технологій ведення органічного землеробства [3, с. 5 – 6].

В умовах глобалізації агропромисловий комплекс як експортно орієнтована сфера має бути складовою стратегії економічного розвитку України, забезпечення її продовольчої, екологічної, енергетичної безпеки та сталого розвитку сільських територій.

Список використаних джерел

1. Зінчук Т. Глобалізація та глобальні структурні зміни в аграрній політиці ЄС та України Вісник ТНЕУ. № 5-2, 2011. С. 150-157.

2. Майстро С. В. Стратегія державного регулювання розвитку агропромислового комплексу України в умовах глобалізації. URL: file:///C:/Users/1/Desktop/Конференція_20/09.pdf

3. Надвиничний С. А. Економічний розвиток аграрної сфери України. Дис. на здобуття наук. ступ. докт. екон. наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв, 2019. 515 с.

4. Решетило В. П., Островський І. А. Глобальні виклики структурної модернізації економіки України. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. Випуск 23, 2018. С. 38 – 43.

5. Стельмащук А. М., Гангал Л. С. Особливості функціонування українського агробізнесу в умовах глобалізації та інтернаціоналізації світової економіки. Інноваційна економіка. № 8. 2013 [46]. С. 5 – 11.

6. Яценко О. М. Отримання конкурентної переваги за рахунок створення глобальних продуктів (на прикладі меду натурального). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 15, частина 2, 2017. С. 170 – 180.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ГЛОКАЛІЗАЦІЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ.....	4
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ТА АГРАРНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ <i>Березіна Л. М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	5
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН У ВИРІШЕННІ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ГЛОКАЛІЗАЦІЇ <i>Шкурупій О. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Дейнека Т. А., д.е.н., професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	7
КРИТЕРІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ <i>Онегіна В.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	11
СУЧАСНІ ПРОДОВОЛЬЧІ СИСТЕМИ: ГЛОБАЛЬНІ ТРЕНДИ <i>Опалько В.В., к.е.н., доцент, член-кореспондент АЕН України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.....</i>	14
ЗМІНА МОДЕЛІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ <i>Батюк Л.А., к.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка.....</i>	19
РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ <i>Помаз Ю. В., к.і.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародних економічних відносин, Помаз О. М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Полтавська державна аграрна академія.....</i>	22

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ»**

31 березня 2020 р.

Відповідальна за випуск Самойлик Ю.В.

Затверджено до друку кафедрою економіки та міжнародних економічних
відносин, протокол № 10 від 06.04.2020 р.

Формат 60x90 ¹/₁₆. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).

Ум. друк. арк. 8,83. Авт. арк. 8,18.

Тираж 50 пр. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Друк – кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Полтавської державної аграрної академії